

Center for Dagtilbud
Maj-Britt Thy
mathy@slagelse.dk
18. januar 2015

NOTAT

Forslag til fremtidig gæsteordning

I forbindelse med budgettet 2015-2019 blev det besluttet, at Slagelse Dagpleje skal effektiviseres svarende til 1 mio. kr. i årlige driftsomkostninger.

Slagelse Kommune indgik i 2014 en partnerskabsaftale med KL omkring en analyse af dagplejen. I analysen sammenlignes data omkring dagplejen i Slagelse Kommune for 2013 med tilsvarende data fra dagplejen i 4 andre kommuner.

Resultatet af analysen foreligger i rapporten "Slagelse Kommune/ Partnerskab om analyse af kapacitet og belægningsgrad på dagplejeområdet". Af rapporten fremgår, at Slagelse Dagpleje bliver drevet effektivt. Dagplejen har formået at tilpasse antallet af dagplejere til antallet af børn. De seneste år har der været faldende børnetal, og derfor er antallet af dagplejere i gennem de seneste år ligeledes reduceret.

Rapporten konkluderer, at det eneste område i Dagplejen i Slagelse Kommune, som kan effektiviseres yderligere er gæsteplejen. Dette notat er et forslag til en ændring af gæsteforpligtelsen.

Muligheder for optimering af ressourceforbrug i forbindelse med gæstepleje

Rapporten udarbejdet af KL anviser to "håndtag", som Dagplejen i Slagelse Kommune kan skrue på for at frigøre et økonomisk provenu på området. De to håndtag er jf. side 20 og 21 i KL's rapport; 1) en afvikling af de tre gæstehuse eller 2) en optimering/højere udnyttelse af gæstehusene.

Center for Dagtilbud har i samarbejde med ledelsen af Dagplejen på grundlag af den anbefaling opstillet 3 handlemuligheder.

Mulighed 1: Kombination af optimal udnyttelse af gæstehuse med gæstepladser i 0-6 års institutioner for 2-årige dagplejebørn samt gæstevederlag til dagplejere.

Mulighed 2: Kombination af gæstepladser i 0-6 års institutioner for 2-årige dagplejebørn med gæstevederlag til dagplejere.

Mulighed 3: Udelukkende gæstevederlag til dagplejere

Gæstepleje

Når en dagplejer er fraværende i en kortere eller længere periode på grund af ferie, fridage, sygdom eller andet fravær (barns 1. sygedag, omsorgsdage, barsel, kurser eller uddannelse) skal de børn, der er tilknyttet dagplejeren tilbydes gæstepleje.

I Slagelse Kommune er der i dag tre gæstehuse (i Slagelse, i Korsør og i Skælskør), hvor der er ansat dagplejere til at modtage børn i gæstepleje.

Der er børn, der efter en individuel vurdering bliver tilbudt en plads hos en anden dagplejer – enten hos en dagplejer, hvor man kan udnytte en tom plads eller som 5. barn i en kortere periode.

I dag tilbydes ligeledes en plads hos en anden dagplejer, hvis forældrene ikke ønsker at benytte gæstehuse af andre årsager som for eksempel afstand mellem bopæl og gæstehus eller placering af gæstehus i forhold til transport mellem hjem og job.

KL's rapport - begrænset udnyttelse af gæstehuse

Som nævnt ovenfor peger KL i rapporten kun på ét område indenfor dagplejen, hvor ressourcerne kan optimeres – det er gæsteforpligtelsen. Hovedårsagen til dette er, at kapaciteten i gæstehusene ikke udnyttes fuldt ud.

Tabel 1 nedenfor gengiver den gennemsnitlige udnyttelsesgrad i de tre gæstehuse i 2013, som den fremgår af KL's rapport. Af tabellen fremgår ligeledes den gennemsnitlige udnyttelsesgrad i de tre gæstehuse i 2014. Udnyttelsesgraden for 2014 er opgjort af Dagplejen i december 2014. Af tabellen fremgår, at 2014 ikke adskiller sig væsentligt fra 2013, når man ser på den gennemsnitlige udnyttelsesgrad. Der er en lavere udnyttelsesgrad i både Korsør og i Skælskør – og i 2014 i særdeleshed i Skælskør.

Tabel 1 Udnyttelsesgrad i gæstehuse

	Gennemsnit 2013	Gennemsnit 2014
Slagelse	75,8 %	75,7 %
Korsør	59,3 %	68,0 %
Skælskør	66,0 %	55,5 %
I alt	67,2 %	67,2 %

Forskel i udnyttelse af de tre gæstehuse

Udnyttelsesgraden er størst i gæstehuset i Slagelse og mindst i gæstehuset i Skælskør. Dagplejen forklarer dette ved, at det ofte er en omvej for forældrene, hvis de skal aflevere børn i Skælskør, når deres arbejdsplads ligger i den modsatte kørselsretning. Samme argument gør sig også gældende i Korsør. Dagplejen har tilgodeset disse ønsker fra forældrene. Gæstehuset i Slagelse er bedre placeret i forhold til transporten for mange forældre, og udnyttelsesgraden er højere.

Hvis gæstehusene skal være rentable, skal de som minimum opnå en udnyttelsesgrad på 94 %. Selv med en udnyttelsesgrad på 94 % er en plads i gæstehus dyrere end en plads hos en anden dagplejer, men lidt billigere end en dagspris i en daginstitution.

Opnåelse af en udnyttelsesgrad på mindst 94 % vil kræve, at forældre ikke tilbydes alternativer til gæstehuse med mindre forhold hos barnet kræver et alternativ. Det betyder, at uhensigtsmæssigheder omkring ekstra transport og transport, der er i den modsatte retning af forældrenes vej til job ikke berettiger til et andet tilbud end gæstehus.

Gæstepleje i daginstitutioner

Forudsætning for handlemulighed 1 og handlemulighed 2 er, at daginstitutionerne fremover skal varetage en del af gæsteforpligtelsen.

Center for Dagtilbud anbefaler, at de aldersintegrerede institutioner med børn fra 0-6 år får denne forpligtelse. Disse institutioner er indrettet til at rumme børn under 3 år, og der vil være børn i samme aldersgruppe, som de gæstebørn, der tilknyttes institutionen. Det er endvidere anbefalingen fra Center for Dagtilbud, at tilbuddet om gæsteplads i en institution først gives når, barnet er fyldt 2 år. Ved dette sikres, at gæsteforpligtelsen for institutionerne ikke bliver for stor i forhold til en dagligdag i institutionen. For de ældste børn i dagplejen kan en sådan ordning samtidigt være med til at skabe en brobygning i forhold til barnets opstart i daginstitutionen.

I forbindelse med denne ordning, skal daginstitutionerne modtage betaling fra Dagplejen, når et barn er i gæstepleje i institutionen. Betalingen skal svare til dagsprisen for et toårigt barn i daginstitutionen plus 15 kr. til frokost. Dagsprisen for et toårigt barn i institution beregnes i direkte forlængelse af ressourcemodellen.

Varsel i forbindelse med modtagelse af gæstebørn i daginstitutioner

For hovedparten af gæsteforpligtelserne vil det være muligt at varsle daginstitutionerne i forvejen – for eksempel i forbindelse med dagplejers ferie, kursus eller barsel. Barnet "tilmeldes" i den pågældende periode i daginstitutionen, og daginstitutionen modtager betaling for dagene. I perioden har barnet en "plads" i institutionen og benytter den på samme vilkår som de øvrige børn i institutionen. Det vil sige, at der er en forventning om et tilsvarende fremmødemønster og kontakt mellem familie og daginstitution.

Derudover vil der være behov for akut at benytte gæsteforpligtelsen. Det sker såfremt en dagplejer melder sig syg samme morgen. I det tilfælde får daginstitutionen besked om morgenen fra Dagplejekontoret om, at et gæstebarn møder ind i institutionen samme dag. Institutionen afregnes for det antal dage barnet er tilmeldt institutionen som gæstebarn.

Visitation til daginstitution

Har barnet plads hos en dagplejer, og bor barnet i et distrikt, hvor der er en eller flere aldersintegrerede institutioner med børn i alderen fra 0-6 år, får forældrene fra barnets 2-årsalder en gæsteplads i en af disse institutioner. Forud for barnets 2 års fødselsdag får forældrene mulighed for at søge og dermed meget tidligt få vished om en daginstitution, fra barnet fylder 3 år. Forældre kan søge om plads i en institution i et andet distrikt end bopælsdistriktet. Tildelingen af pladser sker gennem pladsanvisningen, der i samarbejde med daginstitutionerne sikrer, at der ikke tilknyttes flere gæstebørn, end der er kapacitet til.

3 muligheder – konsekvenser og forudsætninger

Nedenfor uddybes mulighederne samt de fordele og ulemper, der er forbundet med de tre handlemuligheder.

Mulighed 1: Optimering af udnyttelsen af gæstehuse og gæstevederlag til dagplejere kombineret med gæstepladser i institutioner.

Det er vurderingen, at det ikke reelt vil være muligt at optimere alle tre gæstehuse til et niveau, som bidrager til udmøntningen af 1 mio. kr. i effektivisering, der er lagt ind i budgettet for 2015.

Det vil kræve, at udnyttelsesgraden samlet set for de tre gæstehuse fremadrettet er på 94 %. En så høj udnyttelsesgrad vil kræve, at forældre, der har brug for en gæsteplads, ikke tilbydes alternativer til plads i et gæstehus før alle pladser i gæstehusene er besat. Det vil ikke være muligt fortsat at tage hensyn til forældres bopæl, placering af gæstehuset og forældres transport til arbejde.

Det er antagelsen, at gæstehuset i Slagelse kan opnå en dækningsgrad på 90 – 95 %. Det vurderes ikke, at det er en reel mulighed for gæstehusene i Skælskør og Korsør, som derfor foreslås afviklet.

De toårige børn, der skal have en gæsteplads vil fremover blive tilknyttet en aldersintegreret daginstitution med børn fra 0-6 år. Samtidigt vil de blive tilbudt plads i den "kendte" institution fra barnet fylder 3 år.

Indtil barnet fylder 2 år bliver barnet tilbudt plads som hidtil i enten gæstehuset i Slagelse eller hos en anden dagplejer.

Forudsætninger:

- Gæstehusene i Korsør og Skælskør skal afvikles
- Gæstehuset i Slagelse skal opnå en udnyttelsesgrad på 92 % pr. år
- Der skal være et tilstrækkeligt antal aldersintegrerede institutioner
- Der skal være tilstrækkelig kapacitet i de aldersintegrerede institutioner
- Visitationen til pladser i institutionerne sker gennem den centrale pladsanvisning, da det skal koordineres med den løbende visitation

Fordele:

- For de ældste børn i dagplejen kan en sådan ordning være med til at underbygge brobygningen i forhold til barnets opstart i daginstitutionen.
- Forældrene får et år før opstart i daginstitution tilbudt plads i en navngiven institution.

Ulemper:

- Forældre og børn der er glade for gæstehusene i Korsør og Skælskør kan opleve et "tab".
- Det vil ikke være muligt fortsat at tage hensyn til forældres bopæl, placering af gæstehuset og forældres transport til arbejde.

Forventet økonomisk gevinst:

- Med udgangspunkt i data fra KL-rapporten tilpasset forventet børnetal i Dagplejen for 2015 er den økonomiske gevinst beregnet til 1 mio. kr. pr. år, når modellen er indfaset.

Mulighed 2: Gæstepladser i institutioner samt gæstevederlag til dagplejere.

Mulighed 2 bygger på de samme forudsætninger som model 1. Forskellen mellem model 1 og model 2 består i, at alle tre gæstehuse afvikles i model 2.

De toårige børn, der skal have en gæsteplads vil fremover blive tilknyttet en aldersintegreret daginstitution med børn fra 0-6 år. Samtidigt vil de blive tilbudt plads i institutionen fra barnet fylder 3 år.

Indtil barnet fylder 2 år bliver barnet tilbudt plads hos en anden dagplejer.

Forudsætninger:

- Gæstehusene i Korsør, Skælskør og Slagelse afvikles
- Der skal være et tilstrækkeligt antal aldersintegrerede institutioner
- Der skal være tilstrækkelig kapacitet i de aldersintegrerede institutioner
- Visitationen til pladser i institutionerne sker gennem den centrale pladsanvisning, da det skal koordineres med den løbende visitation

Fordele:

- For de ældste børn i dagplejen kan en sådan ordning være med til at underbygge brobygningen i forhold til barnets opstart i daginstitutionen.
- Forældrene får et år før opstart i daginstitution tilbudt plads i en navngiven institution.

Ulemper:

- Forældre og børn der er glade for gæstehusene i Korsør, Skælskør og Slagelse kan opleve et "tab".

Forventet økonomisk gevinst:

- Med udgangspunkt i data fra KL-rapporten tilpasset forventet børnetal i Dagplejen for 2015 er den økonomiske gevinst beregnet til 1 mio. kr. pr. år, når modellen er indfaset.

Mulighed 3: Hele gæsteforpligtelsen varetages af dagplejere

I mulighed 3 afvikles gæstehusene og hele gæsteforpligtelsen lægges over på de øvrige dagplejere. Da gæstehusene varetager ca. halvdelen af gæsteforpligtelsen, har denne model som konsekvens, at de øvrige dagplejere skal håndtere det dobbelte antal gæstebørn. Det er vurderingen fra både Center for Dagtilbud og Ledelsen i Dagplejen, at dette vil medføre et stort pres på dagplejerne, som ofte vil have gæstebørn. Gæstebørn kræver som udgangspunkt mere af dagplejeren end de børn, der er tilknyttet fast – derfor er der også taget højde for dette i overenskomsten på området. Det er vurderingen, at den dobbelte forpligtelse til dagplejerne vil presse dagplejerne på deres arbejdsmiljø – og konsekvensen kan være øget nedslidning og sygefravær.

Forudsætninger:

- Gæstehusene i Korsør, Skælskør og Slagelse afvikles
- Hele gæsteforpligtelsen håndteres af de øvrige dagplejere – evt. som midlertidige 5. barns kontrakter.

Fordele:

- Det enkelte barn oplever ikke skift i dagtilbudstypen – men bliver alene præsenteret for et dagplejemiljø.

Ulemper:

- Presser dagplejernes arbejdsvilkår i forhold til øget belastning for den enkelte. Dagplejens kapacitet bliver sat under stort pres, da dagplejen skal løfte gæsteforpligtelsen alene. Der er reel risiko for, at der ikke kan præsteres et tilstrækkeligt antal gæstepladser blandt dagplejerne.
- Det pædagogiske miljø for børnene kommer under stort pres, da der ofte vil være gæstebørn tilstede i dagplejeordningen.

Forventet økonomisk gevinst:

- Med udgangspunkt i data fra KL-rapporten tilpasset forventet børnetal i Dagplejen for 2015 er den økonomiske gevinst beregnet til 1,7 mio. kr. pr. år, når modellen er indfaset. I dette beløb er ikke taget højde for, at modellen kan medføre øget nedslidning og sygefravær hos de øvrige dagplejere.

Hvad betyder det?

Nedenfor i tabel 2 fremgår et uddrag af skoledistrikter/områder i Slagelse Kommune.

Tabellen indeholder oplysninger for områderne Korsør, Tårnborg, Vemmelev og Boeslunde. Områder, der i dag "hører under" gæstehuset i Korsør. Det fremgår, hvor mange dagplejere, der er i de enkelte distrikter, hvor mange børn der er indmeldt hos en dagplejer i distriktet, hvor mange af de indmeldte børn, der er over 2 år, og hvilke aldersintegrerede (0-6 år) institutioner, der er i distriktet.

Tabel 2 Opgørelse over dagplejere, indmeldte børn og institutioner omkring Korsør

Distrikt	Antal dagplejere	Antal indmeldte børn	Antal børn over 2 år	Aldersintegrerede institutioner (0-6 år)
<u>Korsør</u> <i>Broskolen</i> <i>Baggesenskolen</i>	30	120	51	Børnehuset Loppen Børnehuset ved Noret Børnehuset ved Storebæltsvej Smørblomsten Troldebo naturbørnehus
<u>Tårnborg</u>	4	15	5	Børnegården Kildebakken
<u>Vemmelev</u>	10	41	16	Nygården Vejsgårdparken Børneinstitution
<u>Boeslunde</u>	5	20	7	
I alt	49	196	79	

Eksempel 1 – Barn under 2 år indmeldt hos dagplejer i Broskolens distrikt

Barnet tilbydes gæstplads hos en anden dagplejer – enten hos en dagplejer, hvor man kan udnytte en tom plads eller som 5. barn i en kortere periode.

Eksempel 2 – Barn over 2 år indmeldt hos dagplejer i Broskolens distrikt

Forældrene søger umiddelbart før barnet fylder 2 år plads i en institution fra den dato, hvor barnet fylder 3 år. Visitationen til den konkrete institution sker gennem pladsanvisningen. Når barnet tilbydes denne plads knyttes gæsteforpligtelsen samtidigt til denne institution. Dette gælder såfremt det er en aldersintegreret institution. Ønsker forældrene en plads i en institution,

hvor der ikke er 0-2 års børn, eksempelvis i en børnehave – knyttes gæsteforpligtelse fortsat til en aldersintegreret institution. Forældrene afgiver også i den situation ønsker til gæsteinstitutionen.

Eksempel 3 – Barn under 2 år indmeldt hos dagplejer i distrikt Boeslunde

Barnet tilbydes gæsteplads hos en anden dagplejer – enten hos en dagplejer, hvor man kan udnytte en tom plads eller som 5. barn i en kortere periode.

Eksempel 4 - Barn over 2 år indmeldt hos dagplejer i distrikt Boeslunde

I Boeslunde er der ikke en aldersintegreret institution, der modtager børn under 3 år.

Forældrene søger umiddelbart før barnet fylder 2 år plads i en institution fra den dato, hvor barnet fylder 3 år. Visitationen til den konkrete institution sker gennem pladsanvisningen. Når barnet tilbydes denne plads knyttes gæsteforpligtelsen samtidigt til denne institution. Dette gælder såfremt det er en aldersintegreret institution. Ønsker forældrene en plads i en institution, hvor der ikke er 0-2 års børn, eksempelvis i en børnehave – knyttes gæsteforpligtelse fortsat til en aldersintegreret institution. Forældrene afgiver også i den situation ønsker til gæsteinstitutionen.

Barnet kan således godt få en plads i daginstitutionen i Boeslunde fra barnet fylder 3 år – men gæsteforpligtelsen bliver varetaget af en aldersintegreret institution i et andet distrikt.

Eksempel 5 – Barn under 2 år indmeldt hos dagplejer i Slagelse by

Barnet tilbydes gæsteplads i gæstehuset i Slagelse. Er der ikke ledige pladser i gæstehuset tilbydes barnet en gæsteplads hos en anden dagplejer – enten hos en dagplejer, hvor man kan udnytte en tom plads eller som 5. barn i en kortere periode.

Eksempel 6 – Barn over 2 år indmeldt hos dagplejer i Slagelse by

Forældrene søger umiddelbart før barnet fylder 2 år plads i en institution fra den dato, hvor barnet fylder 3 år. Visitationen til den konkrete institution sker gennem pladsanvisningen. Når barnet tilbydes denne plads knyttes gæsteforpligtelsen samtidigt til denne institution. Dette gælder såfremt det er en aldersintegreret institution. Ønsker forældrene en plads i en institution, hvor der ikke er 0-2 års børn, eksempelvis i en børnehave – knyttes gæsteforpligtelse fortsat til en aldersintegreret institution. Forældrene afgiver også i den situation ønsker til gæsteinstitutionen.